

ایران فرهنگ‌نگی

معرفی شاخص‌ترین فیلم‌های سال ۲۰۲۲ جهان
آدم‌بدهایی که خوب می‌شوند
یکی از ویژگی‌های سری فیلم‌های اسپایدرمن، فیلم‌های فرعی متعددی است که از درون این فرانچیز زاده و موجب خلق کاراکترها و اتفاقاتی شدند که هر یک می‌توانند سبب تشکیل فرانچیزهایی تازه شوند.

◀ | صفحه ۲۸

وسوسه های شیطانی مانع دستیابی انسان به کمال

شیطان دشمنِ هزاران‌ساله!

قرار است انسان در زندگی خود مسیر کمال را طی کند و به قرب و وصل خداوند نائل شود. اما مسیر کمال هموار و بدون مانع نیست ونیکی از مهم‌ترین کارها برای موفقیت در پیمودن مسیر رشد و کمال، برطرف کردن موانع است.

◀ | صفحه ۲۹

بررسی ادبیات داستانی دفاع مقدس در گفت‌وگو با نویسندگان و فعالان این حوزه

ادبیات کودک و نوجوان پلی برای انتقال فرهنگ پایداری

◀ | **مرجان قندی**

خبرنگار

ادبیات دفاعی و مقوله جنگ و دفاع مقدس بویژه ترسیم رشادت‌ها و ایثار شهدای انقلاب و جنگ، از مقوله‌های مهم و قابل توجه و پر مخاطب ادبیات کودک و نوجوان است. ژانر ادبیات دفاع مقدس و شهدا سرشار از سوزهای قوی، جذاب و ناب است، سوزدهانی که برگرفته از خاطرات ماندنی و ناگفته برای این گروه سنی است. نویسندگان این گروه هرچند تعدادشان زیاد نیست اما آثاری که خلق کرده‌اند، آثاری جذاب و درخور توجه و ماندگار بوده است. در ادامه با فاطمه فروتن

و مجید محبوبی از نویسندگان این حوزه که اخیراً در نوزدهمین دوره انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس در بخش ادبیات کودک و نوجوان، به‌عنوان نامزد و برگزیده انتخاب شدند و همچنین زینب ابویسانی که به‌عنوان کتابدار نمونه در نوزدهمین دوره انتخاب بهترین کتاب سال دفاع مقدس برگزیده شد گفت‌وگویی انجام داده‌ایم و وضعیت ادبیات کودک و نوجوان در سال‌های اخیر را از جنبه‌های گوناگون مورد بحث و بررسی قرار داده‌ایم که حاصل آن پیش‌روتان قرار دارد.

■ **آینده روشن ادبیات کودک و نوجوان دفاع مقدس با پرورش و حمایت از استعدادها**

فاطمه فروتن نویسنده کتاب «وقتی

بزرگسالان شروع کرده است، او در خصوص علاقه‌اش در گروه «کودک و نوجوان» در موضوع‌های «داستان کودک» و «داستان نوجوان» است که از سال ۸۰

داستان نویسی را با نوشتن داستان‌های کوتاه برای بزرگسالان شروع کرده است، او در خصوص علاقه‌اش برای نوشتن در حوزه کودک و نوجوان می‌گوید: داستان‌هایی که برای گروه بزرگسال می‌نوشتم با استقبال مواجه می‌شد و در جشنواره‌ها هم خوب دیده می‌شدند و مقام‌هایی را هم در این خصوص کسب کردم. اما از سال ۸۱ که نوشتن برای کودکان و نوجوانان را شروع کردم متوجه شدم که علاقه‌مندی‌ام به نوشتن برای بچه‌ها خیلی بیشتر است و تصمیم گرفتم فعلاً نوشتن برای گروه سنی بزرگسال را کنار بگذارم.

فروتن با بیان اینکه تاکنون بیش از ۳۰ جلد از کتاب‌هایش به چاپ رسیده است که بیشتر آنها در حوزه کودک و نوجوان است، ادامه می‌دهد: اولین اثر داستانی چاپ شده‌ام در حوزه کودک و نوجوان، کتاب «پدایکی بزرگ می‌شود» داستان دختر بچه‌ای که پدرش جانناز شیمیایی است، بود که در سال ۸۶ که جشنواره دوسالانه دفاع مقدس مقام سوم را به‌دست آورد. من حوزه دفاع مقدس برای گروه سنی کودک و نوجوان را برای اولین‌اثرم انتخاب کردم چون به نظرم جنگ و دفاع از کشور بخشی از تاریخ سرزمین ماست که بچه‌ها هم باید از آن اطلاعات داشته باشند. البته مطرح کردن این موضوعات در داستان باید از دریچه چشم بچه‌ها باشد تا بتوانند با داستان ارتباط برقرار کنند.

این نویسنده در رابطه با موضوع رمان «وقتی در آغوش کوه بودیم» که نامزد نوزدهمین دوره انتخاب

و به‌مدت یک سال نیز مدیر پژوهشگاه و کتابخانه تخصصی وقف بودم و هم اکنون نیرعضو انجمن قلم ایران هستم.

او که تاکنون حدود هفتاد اثر داستانی نوشته‌ه منتشر شده و از این تعداد نصف بیشتر آنها در حوزه کودک و نوجوان بوده است، در پاسخ به این سؤال که چرا نوشتن در حوزه دفاع مقدس برای گروه سنی کودک و نوجوان را انتخاب کرده است، می‌گوید: من از کودکی علاقه‌مند به موضوعاتی دربار جبهه، رزمندگان و شهدات بودم. در نوجوانی هم که مصادف با اواخر جنگ بود به‌طور قاجاقتی اقدام به جبهه رفتن کردم، اما در این اقدام‌م ناکام ماندم. جنگ هم که تمام شد باز در حال و هوای روزهای جنگ و شهدا و رزمندگان بودم که در نهایت این عوامل باعث شد من بیشتر از شهدا و رزمندگان بنویسم. چون برای مجلات کودک و نوجوان می‌نوشتم متناسب با تقاضای آنها داستان‌های من مناسب نوجوانان نوشته می‌شد که این نوشته‌ها بعدها به شکل کتاب درآمد.

محبوبی با این توضیح که رمان «پل جغتاو» در مراحل اولیه در قالب داستان کوتاه بود، اما بعد تبدیل به رمان شد، از دلایل نگارش آن برای گروه سنی نوجوان می‌گوید: شاید یکی از دلایل نگارش این رمان، همان ناکامی‌های دوره نوجوانی من در رابطه با رفتن به جبهه باشد. در این رمان سعی کردم دنیایی ترسیم کنم که خودم به‌عنوان راوی در جای‌جای حوادث این رمان حضور یبئی داشته باشم. چون در زمان جنگ خیلی دلم می‌خواست نقشی در جنگ داشته باشم که متأسفانه شرایط اجازه نمی‌داد.

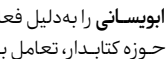
او صحبت‌هایش را درباره موضوع رمان «پل جغتاو» ادامه می‌دهد: علاقه نوجوانان به موضوع مقاومت و ستیزه‌جویی در برابر دشمن و دفاع از وطن و ناموس خود به‌نظرم مهم‌ترین نکته‌ای است که در این اثر وجود دارد. از طرفی وقتی عشق نوجوانی به آن اضافه می‌شود، داستان جالب و جذاب‌تر می‌شود. من مهم‌ترین پیامی که دوست داشتم با اثرم در حوزه دفاع مقدس به نوجوانان بگویم همین تأکید بر اهمیت دفاع و مقاومت بود. این نویسنده نیز با بیان اینکه نوشتن برای گروه سنی کودک و نوجوان با نوشتن برای گروه بزرگسال تفاوت‌های بسیاری دارد، می‌گوید: کار از جهاتی برای نوجوانان راحت‌تر لذت‌بخش است، اما از جهاتی هم سخت است. تا روحیه نوجوانی و شر و شور آن دوران در وجودت موج نزنند، نمی‌توانی برای نوجوانان بنویسی.

محبوبی در پاسخ به اینکه در حال حاضر، ادبیات کودک و نوجوان، جایگاه واقعی خود را پیدا کرده و به‌حدی رسیده است که قشر نوجوان ما را اغنا کند یا نه، می‌افزاید: متأسفانه باید بگویم که نه، ما هنوز فاصله زیادی با اهداف مورد نظر داریم. قشر نوجوان کتابخوان ما بیشتر به‌دنبال کتاب‌های خارجی هستند و متأسفانه برنامه‌ریزی مناسبی برای معرفی کتاب‌های ایرانی برای نوجوانان وجود ندارد.

او با اشاره به اینکه مدتی است برای گروه سنی کودک و نوجوان در حوزه دفاع مقدس کاری در دست تألیف ندارد، می‌گوید: خودم از این موضوع ناراحت

هستم اما علتش این است که رمان آخر من با وجود درخشش در محافل ادبی و کسب جوایز مطرح کشور، هیچ حمایتی از آن نشد. البته از این بابت از نهاد‌های مربوطه تشکر می‌کنم، اما ناشر کتاب ظاهرأ هیچ برنامه‌ای برای تبلیغ و بیشتر دیده شدن آن ندارد. طوری که بعد از سه‌سال هنوز آن را تجدید چاپ نکرده است.

■ **اسم کتاب برای بچه‌ها مهم است**
گروه دآوری نوزدهمین جشنواره کتاب سال دفاع مقدس پس از تفحص و جست‌وجو برای یافتن کتابدار نمونه نیز **زینب ابویسانی**

ابویسانی را به‌دلیل فعالیت‌های متنوع و متعدد در حوزه کتابدار، تعامل با مخاطبان، جذب و تشکیل گروه‌های مناسب نوجوانان، برگزاری مسابقات کتابخوانی، ایجاد فضای مجازی و ترویج کتاب و روستاهای اطراف به‌عنوان کتابدار برگزیده انتخاب شده درباره برنامه‌های جدید این کتابخانه توضیح می‌دهد: استفاده از خلاقیت و نوآمندی‌های کودکان هم در محوطه کتابخانه بازی می‌کنند و هم کتاب به مرکز فرهنگي واجتماعی است و در مناسبت‌های ملی و مذهبی برنامه‌های مختلفی از جمله جمع خوانی، نشست کتابخوان‌ها، مسابقه کتابخوانی و… انجام می‌شود.ابویسانی با اعلام اینکه کتاب‌های بخش کودک این کتابخانه بسیار غنی است، می‌افزاید: این روستا ۳ هزار عنوان کتاب در بخش کودک دارد که در هم در محوطه کتابخانه بازی می‌کنند و هم کتاب به مرکز فرهنگی واجتماعی است و در مناسبت‌های ملی و مذهبی برنامه‌های مختلفی از جمله جمع خوانی، نشست کتابخوان‌ها، مسابقه کتابخوانی و… انجام می‌شود.ابویسانی با اعلام اینکه کتاب‌های بخش کودک این کتابخانه بسیار غنی است، می‌افزاید: این روستا ۳ هزار عنوان کتاب در بخش کودک دارد که در هم خودشان کتابی انتخاب و بلند خوانی می‌شود و بعد در مورد آن باهم گفت‌وگو می‌کنند.

این کتابدار جوان و نمونه با بیان اینکه کتاب‌ها معمولاً از طریق خیرین، ناشران و نویسندگان و اعضای کتابخانه تأمین می‌شود، ادامه می‌دهد: در حال حاضر بیش از ۱۰ هزار جلد کتاب در کتابخانه موجود است و با توجه به اینکه تعداد کتاب‌ها قابل قبول است اما کتاب‌هایی که به روز و مخاطب پسند باشد کمتر است. بنابراین ما همچنان تمام تلاشمان را می‌کنیم تا بتوانیم نیاز همه اعضا را برآورده کنیم. ابویسانی درباره برنامه‌های این کتابخانه برای گروه سنی نوجوان می‌گوید: در کتابخانه روستای ما به برگزاری طرح کتابخوان پایداری که در سراسر استان در حال برگزاری است توجه ویژه می‌شود. چند سالم است وقتی که برای درس آمادگی پایه نهم و دهم کتاب‌هایی در حوزه دفاع مقدس معرفی می‌شود که باید دانش آموزان بخوانند، خلاصه‌نویسی یا سوالات طرح شده را پاسخ بدهند تا نمونه این درس را کسب کنند. این کار از سوی مدارس باعث شده تا حضور نوجوانان برای دریافت کتاب به کتابخانه‌ها پررنگ‌تر

شود. البته نبود بعضی از کتاب‌های معرفی شده در کتابخانه دانش آموزان را با مشکل ربه رو می‌کند اما در کل برنامه‌های خوبی در راستای آشنایی نسل جوان

با ۸ سال دفاع مقدس است.

او در خصوص حضور بچه‌ها در کتابخانه در دو سال گذشته با وجود بیماری کرونا و محدودیت‌هایش می‌گوید: در سال اول بیماری کرونا با مشکلات زیادی روبه‌رو بودیم هر چند ما هر روز در کتابخانه حضور داشتیم فقط امانت کتاب انجام می‌شد.اما کم‌کم که اوضاع تحت کنترل قرار گرفت با رعایت پروتکل‌های بهداشتی حضور دوباره کودکان و نوجوانان هم در محیط کتابخانه‌جان دوباره گرفت و امیدواریم روز به روز بهتر بشود.ابویسانی که به‌دلیل فعالیت‌های متنوع و متعدد در حوزه کتابداری، تعامل با مخاطبان، جذب و تشکیل گروه‌های مختلف سنی و برگزاری مسابقات کتابخوانی، ایجاد فضای مجازی و ترویج کتاب و کتابخوانی در روستای ابویسان و روستاهای اطراف به‌عنوان کتابدار برگزیده انتخاب شده درباره برنامه‌های جدید این کتابخانه توضیح می‌دهد: استفاده از خلاقیت و نوآمندی‌های کودکان هم در محوطه کتابخانه بازی می‌کنند و هم کتاب به مرکز فرهنگی واجتماعی است و در مناسبت‌های ملی و مذهبی برنامه‌های مختلفی از جمله جمع خوانی، نشست کتابخوان‌ها، مسابقه کتابخوانی و… انجام می‌شود.ابویسانی با اعلام اینکه کتاب‌های بخش کودک این کتابخانه بسیار غنی است، می‌افزاید: این روستا ۳ هزار عنوان کتاب در بخش کودک دارد که در هم خودشان کتابی انتخاب و بلند خوانی می‌شود و بعد در مورد آن باهم گفت‌وگو می‌کنند.

این کتابدار جوان و نمونه با بیان اینکه کتاب‌ها معمولاً از طریق خیرین، ناشران و نویسندگان و اعضای کتابخانه تأمین می‌شود، ادامه می‌دهد: در حال حاضر بیش از ۱۰ هزار جلد کتاب در کتابخانه موجود است و با توجه به اینکه تعداد کتاب‌ها قابل قبول است اما کتاب‌هایی که به روز و مخاطب پسند باشد کمتر است. بنابراین ما همچنان تمام تلاشمان را می‌کنیم تا بتوانیم نیاز همه اعضا را برآورده کنیم. ابویسانی درباره برنامه‌های این کتابخانه برای گروه سنی نوجوان می‌گوید: در کتابخانه روستای ما به برگزاری طرح کتابخوان پایداری که در سراسر استان در حال برگزاری است توجه ویژه می‌شود. چند سالم است وقتی که برای درس آمادگی پایه نهم و دهم کتاب‌هایی در حوزه دفاع مقدس معرفی می‌شود که باید دانش آموزان بخوانند، خلاصه‌نویسی یا سوالات طرح شده را پاسخ بدهند تا نمونه این درس را کسب کنند. این کار از سوی مدارس باعث شده تا حضور نوجوانان برای دریافت کتاب به کتابخانه‌ها پررنگ‌تر

شود. البته نبود بعضی از کتاب‌های معرفی شده در کتابخانه دانش آموزان را با مشکل ربه رو می‌کند اما در کل برنامه‌های خوبی در راستای آشنایی نسل جوان با ۸ سال دفاع مقدس است. او در خصوص حضور بچه‌ها در کتابخانه در دو سال گذشته با وجود بیماری کرونا و محدودیت‌هایش می‌گوید: در سال اول بیماری کرونا با مشکلات زیادی روبه‌رو بودیم هر چند ما هر روز در کتابخانه حضور داشتیم فقط امانت کتاب انجام می‌شد.اما کم‌کم که اوضاع تحت کنترل قرار گرفت با رعایت پروتکل‌های بهداشتی حضور دوباره کودکان و نوجوانان هم در محیط کتابخانه‌جان دوباره گرفت و امیدواریم روز به روز بهتر بشود.ابویسانی که به‌دلیل فعالیت‌های متنوع و متعدد در حوزه کتابداری، تعامل با مخاطبان، جذب و تشکیل گروه‌های مختلف سنی و برگزاری مسابقات کتابخوانی، ایجاد فضای مجازی و ترویج کتاب و کتابخوانی در روستای ابویسان و روستاهای اطراف به‌عنوان کتابدار برگزیده انتخاب شده درباره برنامه‌های جدید این کتابخانه توضیح می‌دهد: استفاده از خلاقیت و نوآمندی‌های کودکان هم در محوطه کتابخانه بازی می‌کنند و هم کتاب به مرکز فرهنگی واجتماعی است و در مناسبت‌های ملی و مذهبی برنامه‌های مختلفی از جمله جمع خوانی، نشست کتابخوان‌ها، مسابقه کتابخوانی و… انجام می‌شود.ابویسانی با اعلام اینکه کتاب‌های بخش کودک این کتابخانه بسیار غنی است، می‌افزاید: این روستا ۳ هزار عنوان کتاب در بخش کودک دارد که در هم خودشان کتابی انتخاب و بلند خوانی می‌شود و بعد در مورد آن باهم گفت‌وگو می‌کنند.

تا آن هنگام، یک روز هم از خانه و خانواده دور نبود: «۱۵ آذر همان سال از هنگ ژاندارمری فسا بدون بدرقه خانواده ما را به صفر پنج کرمان فرستادند. یادگار معروف آموزشی نیروی زمینی ارتش که اسمش را زیاد شنیده بودیم. پس از اینکه به مرکز صفر پنج کرمان رسیدیم، احساس غریب و دلنگی آزارمان می‌داد؛ پیش از این فکر نمی‌کردم دوری از خانه و خانواده این قدر سخت باشد.»

غلامعلی اما دل‌ندهاد امام خمینی است و به همین دلیل فکر فرار از سربرازی را فراموش می‌کند. او از آزمونش به گردان توپخانه تیپ ۲ لشکر ۹۲ زرهی ارتش می‌گوید و از رویارویی اش با شروع جنگ: «زمانی که در جبهه جنگ تنها در شهرهای مرزی و با ورود هوایم‌های عراقی ناخوشه شد: «حواسم جمع کارم بود که صدای غرش هوایم‌های در آسمان توچم را جلب کرد. نگاهم را بالا بردم. هوایم‌های جنگی بود. خط حرکتش را دنبال کردم، به سمت عراق می‌رفت. حرکت این جنگنده هنوز ما را متوجه این حادثه بزرگ نکرده بود. همه چیز گواه جنگ بود اما هنوز خبر رسمی از جنگ اعلام نشده بود.»

غلامعلی سپهری که از دوسال ابتدای جنگ خاطرات بسیاری برایش گفته، در آذرماه سال ۶۰ و با اتمام دوران سربرازی، به شهر و کنار خانواده بازگشته اما صدایی آشنای او دوباره به جنگ فراخوانده است، این بار به‌عنوان یک نیروی داوطلب: «صدایشم برابم آشنا بود. حرف‌هایش مثل پتک توی سرم صدا می‌کرد. انگار جواب سوآلم را گرفته بودم. باید برمی‌گشتم به جبهه و اسلام را یاری می‌کردم.»

راوی از بیوستش به سپاه در سال ۶۱ نیز می‌گوید که پس از دوره آموزشی به واحد زرهی و توپخانه لشکر ۱۹ فرجه معرفی شده است. خاطراتی از عملیات مختلف در لشکر زرهی سپاه که بیش از سپهری سخن می‌گوید اصلاً به‌لای این روایت‌ها، خاطراتی از خانواده و کودکان نامزدی و ازدواج او را نیز می‌خوانیم.

در کتاب «از سربرازی تا سرداری» ما با یک فرد معمولی آشنا می‌شویم که پس از اتمام دوران دبیرستان سرباز ارتش شده، اما با گذشت زمان و با پیوستن به سپاه، مسیر سربرازی برای کشور را ادامه داده و بعد از پایان دوران هشت‌ساله دفاع مقدس، تلاش‌هایش متمرثمر واقع شده و نهایتاً به درجه سرداری رسیده است؛ کسی که می‌توان زندگی او را تحقّق‌شعار «خواستن توانستن است» خواند.

عکس ایران